

Richtbedragen scholing en vorming 2021

SER-Richtbedragen scholing en vorming ondernemingsraadleden 2021

Achtergrond

De Commissie Bevordering Medezeggenschap (CBM) van de SER formuleert jaarlijks richtbedragen voor kwalitatief goede scholing en vorming van or-leden. De Wet op de ondernemingsraden (WOR) geeft de SER de bevoegdheid om deze bedragen vast te stellen (zie de bijlage voor de toepasselijke wettelijke bepalingen). Deze brochure geeft een uitgebreide toelichting op de richtbedragen.

Karakter en opbouw richtbedragen

Wat houdt de betalingsplicht voor de werkgever in?

Or-werk vraagt deskundigheid waarvoor de meeste mensen niet zijn opgeleid. Daarom hebben or-leden een wettelijk recht op scholing. De ondernemer is verplicht hun de gelegenheid te geven om de scholing te volgen die nodig is voor de vervulling van hun taak. Dit moet op een door de ondernemer en de or gezamenlijk vast te stellen aantal dagen per jaar, tijdens werktijd en met behoud van loon.

Or-leden hebben recht op vijf dagen scholingsverlof per jaar, leden van or-commissies op drie dagen per jaar en leden van or én or-commissie op acht dagen per jaar. Om hoeveel scholingsdagen het gaat in hun onderneming, stellen de ondernemer en de or in overleg vast. De ondernemer is verplicht de kosten te betalen die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de scholing en vorming van or-leden.

Wat is een richtbedrag?

De richtbedragen geven een indicatie van wat onder normale omstandigheden redelijke kosten per dagdeel zijn voor scholing en vorming van voldoende kwaliteit. Het is dus geen wettelijke norm, maar een richtsnoer voor de ondernemer en de or bij hun overleg over cursussen en de kosten daarvan. Dit maakt het overleg gemakkelijker. Omdat een richtbedrag slechts een indicatie is, kunnen ook andere tarieven 'redelijk' zijn. Dat hangt onder meer af van de inhoud, kwaliteit en mate van specialisatie van de cursus in kwestie.

Een richtbedrag geeft houvast bij het vaststellen van het beschikbare scholingsbudget. Meestal doet de or de ondernemer een voorstel over de scholingsbehoeften en de kosten die daarmee gepaard gaan. De vraag is dan of de kosten redelijkerwijs noodzakelijk zijn in

de zin van artikel 22 WOR. Dat zal doorgaans het geval zijn als de kosten in lijn liggen met het richtbedrag, vermenigvuldigd met het aantal dagen waarop de scholing plaatsvindt.

Daarnaast kan een richtbedrag helpen om een (opkomend) geschil over de scholingskosten snel en effectief te beslechten. Komen ondernemer en or er onderling niet uit? Dan kunnen zij het probleem (al dan niet gezamenlijk) voorleggen aan de scholingskamer van de Bedrijfscommissie.

Voor wie geldt een richtbedrag?

De richtbedragen gelden voor de leden van een or – een centrale, gemeenschappelijke of groeps-or – én voor de leden van commissies van deze raden. In deze brochure worden zij allemaal aangeduid met de term ‘or-leden’. Voor leden van een personeels-vertegenwoordiging gelden de richtbedragen niet.

Waar baseert de SER een richtbedrag op?

Ieder najaar bepaalt de SER een richtbedrag voor het jaar daarna. Dit gebeurt aan de hand van de tarieven die in de praktijk gelden in het jaar waarin het richtbedrag wordt vastgesteld. Het gaat hier om de tarieven die gecertificeerde scholingsinstituten gemiddeld hanteren voor scholing en vorming in de markt voor medezeggenschapsscholing.¹

Twee richtbedragen

De SER stelt twee richtbedragen vast:

- een voor een maatwerk cursus voor de hele or: dit is een richtbedrag per or;
 - een voor een open inschrijvingscursus: dit is een richtbedrag per individueel or-lid.
- Beide richtbedragen worden geformuleerd per dagdeel. Op één dag kunnen maximaal drie dagdelen scholing worden gevolgd.

Een maatwerk cursus voor de hele or is een cursus van een of enkele dagen, waarin algemene kennis en vaardigheden worden aangeboden. Bijvoorbeeld over de WOR of over andere relevante or-onderwerpen zoals arbeidsomstandigheden en jaarrekening lezen. Denk bij vaardigheden bijvoorbeeld aan vergadertechnieken, onderhandelen en teambuilding.

1 Dit zijn de scholingsinstituten die op 10 juni 2020 in het bezit waren van een certificaat van Stichting SCOOR-RMZO.

Een open inschrijvingscursus is een cursus met een vast programma waarvoor een or-lid zich individueel kan inschrijven.

Wat omvatten de richtbedragen?

In het richtbedrag per cursusdagdeel voor een maatwerk cursus voor de hele or zijn verwerkt: het all-in-tarief voor de trainer(s)/docent(en) en medewerker(s) met betrekking tot de voorbereiding, uitvoering en nazorg van de cursus, vermeerderd met eventuele reiskosten, overheadkosten, cursusmaterialen enzovoort. Dit bedrag wordt vervolgens omgerekend naar één cursusdagdeel. Het betreft een bedrag exclusief btw.

In het richtbedrag per cursusdagdeel voor een open inschrijvingscursus zijn verwerkt: het all-in-tarief voor de trainer(s)/docent(en) en medewerker(s) met betrekking tot de voorbereiding, uitvoering en nazorg van de cursus, vermeerderd met eventuele reiskosten, accommodatie- en verblijfkosten, overheadkosten, cursusmaterialen enzovoort. Dit bedrag wordt vervolgens omgerekend naar één cursusdagdeel. Het betreft een bedrag exclusief btw.

Geen richtbedrag voor accommodatiekosten maatwerk cursussen

Cursussen vinden vaak plaats op een externe locatie, dus buiten de onderneming. De accommodatiekosten moeten dan worden meegenomen in het scholingsbudget. Maar de SER geeft geen richtbedrag voor deze kosten bij maatwerk cursussen voor de hele or. Dat komt doordat deze kosten sterk uiteen kunnen lopen: het maakt natuurlijk nogal wat uit of het gaat om een jeugdherberg of een hotel. Hoe hoog de accommodatiekosten zijn, hangt dus sterk af van de concrete situatie. De SER heeft dan ook besloten dat deze kosten als PM-post moeten worden opgenomen.

Dat is anders bij open inschrijvingscursussen. Dan is er voor de individuele or-leden meestal geen alternatieve accommodatiekeuze mogelijk of gewenst. In het richtbedrag per dagdeel voor een open inschrijvingscursus zijn daarom wél de gemiddelde accommodatiekosten opgenomen.

Richtbedragen 2021

De richtbedragen voor 2021 zijn voor een:

Maatwerk cursus:	€ 1.065 netto per dagdeel per or per trainer.
Open inschrijving:	€ 190 netto per dagdeel per individueel or-lid.

Deze tarieven zijn gebaseerd op de gemiddelde tarieven voor medezeggenschapsscholing die gecertificeerde instituten hanteerden in het eerste half jaar van 2020.²

Het richtbedrag voor de maatwerk cursus is het bedrag per dagdeel voor de or als geheel. In de praktijk wordt meestal gewerkt met gemiddeld één trainer per dertien cursusdeelnemers. Als er met twee trainers wordt gewerkt – meestal bij groepen die groter zijn dan dertien personen –, dan is het richtbedrag per dagdeel het dubbele: € 2.130.

Het richtbedrag voor een open inschrijvingscursus is het bedrag per dagdeel per individueel or-lid. Om het beschikbare budget te berekenen, moet het totale aantal dagdelen dat door de diverse or-leden aan open inschrijvingscursussen wordt gevolgd, worden meegeteld.

Welk bedrag wordt beschikbaar gesteld?

Het bedrag dat in beginsel beschikbaar wordt gesteld aan de or voor scholing en vorming, wordt bepaald door de richtbedragen te vermenigvuldigen met het aantal dagdelen waarop de scholing feitelijk plaatsvindt.

Concreet wordt dit op de volgende wijze berekend:

Maatwerk cursus:	(richtbedrag x aantal dagdelen)	= € ...
Open inschrijving:	(richtbedrag x aantal dagdelen x aantal or-leden)	= € ...
Accommodatiekosten:	(daadwerkelijke accommodatiekosten maatwerk-cursussen)	= PM
		----- +
budget hele or		= € ... + PM

² De opleidingsinstituten die op 10 juni 2020 in het bezit waren van een certificaat van Stichting SCOOR-RMZO.

Rekenvoorbeelden

Hieronder volgen twee rekenvoorbeelden voor de berekening van het scholingsbudget van de or. Deze voorbeelden gaan uit van de richtbedragen voor 2021.

A: Maximumaantal scholingsdagen. Bijvoorbeeld:

- Een or (met elf of zeventien leden) gaat in een jaar dertien dagdelen (vijf dagen) scholing volgen;
- Het gaat om twaalf dagdelen maatwerk cursus met de hele or en één dagdeel een open inschrijvingscursus voor ieder or-lid.

Or met elf leden en één trainer:

Maatwerk cursus:	€ 1.065 x 12 dagdelen	=	€ 12.780
Open inschrijving:	€ 190 x 1 dagdeel x 11 or-leden	=	€ 2.090
Accommodatiekosten:	PM	=	PM
			-----+
Budget		=	€ 14.870 + PM

Or met zeventien leden en twee trainers:

Maatwerk cursus:	€ 2.130 x 12 dagdelen	=	€ 25.560
Open inschrijving:	€ 190 x 1 dagdeel x 17 or-leden	=	€ 3.230
Accommodatiekosten:	PM	=	PM
			-----+
Budget		=	€ 28.790 + PM

B: Minder dan het in artikel 18 WOR genoemde aantal scholingsdagen. Bijvoorbeeld:

- Een or (met elf of zeventien leden) gaat in een jaar vijf dagdelen (twee dagen) scholing volgen.
- Het gaat om vier dagdelen maatwerk cursus met de hele or en één dagdeel een open inschrijvingscursus voor ieder or-lid.

Or met elf leden en één trainer:

Maatwerk cursus:	€ 1.065 x 4 dagdelen	=	€ 4.260
Open inschrijving:	€ 190 x 1 dagdeel x 11 or-leden	=	€ 2.090
Accommodatiekosten:	PM	=	PM
			-----+
Budget		=	€ 6.350 + PM

Or met zeventien leden en twee trainers:

Maatwerk cursus:	€ 2.130 x 4 dagdelen	=	€ 8.520
Open inschrijving:	€ 190 x 1 dagdeel x 17 or-leden	=	€ 3.230
Accommodatiekosten:	PM	=	PM
			-----+
Budget		=	€ 11.750 + PM

Artikel 18 en 22 Wet op de ondernemingsraden (WOR)

Wettelijke bepalingen inzake de kosten van scholing en vorming van voldoende kwaliteit

Artikel 18

1. (-)
2. De ondernemer is verplicht de leden van de ondernemingsraad en de leden van een vaste commissie of onderdeelcommissie, bedoeld in artikel 15, tweede lid, onderscheidenlijk derde lid, gedurende een door de ondernemer en de ondernemingsraad gezamenlijk vast te stellen aantal dagen per jaar, in werktijd en met behoud van loon dan wel bezoldiging de gelegenheid te bieden de scholing en vorming van voldoende kwaliteit te ontvangen welke zij in verband met de vervulling van hun taak nodig oordelen.
3. De ondernemer en de ondernemingsraad stellen het aantal uren, bedoeld in het eerste lid, en het aantal dagen, bedoeld in het tweede lid, vast op een zodanig aantal als de betrokken leden van de ondernemingsraad en van de commissies van die raad voor de vervulling van hun taak redelijkerwijze nodig hebben. Daarbij wordt in acht genomen dat het aantal uren niet lager vastgesteld kan worden dan zestig per jaar en het aantal dagen:
 - a. voor leden van een in het tweede lid bedoelde commissie die niet tevens lid zijn van de ondernemingsraad, niet lager vastgesteld kan worden dan drie per jaar;
 - b. voor leden van de ondernemingsraad die niet tevens lid zijn van een in het tweede lid bedoelde commissie, niet lager vastgesteld kan worden dan vijf per jaar; en
 - c. voor leden van de ondernemingsraad die tevens lid zijn van een commissie, niet lager vastgesteld kan worden dan acht per jaar.
4. (-)

Artikel 22

1. De kosten die redelijkerwijze noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van de ondernemingsraad en de commissies van die raad komen ten laste van de ondernemer.
2. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid komen de kosten van het overeenkomstig artikel 16 en artikel 23a, zesde lid, raadplegen van een deskundige door de ondernemingsraad of een commissie van die raad, alsmede de kosten van het voeren van rechtsgedingen door de ondernemingsraad slechts ten laste van de ondernemer, indien hij van de te maken kosten vooraf in kennis is gesteld. De eerste volzin is niet van toepassing wanneer uitvoering is gegeven aan het vierde lid.

3. Met inachtneming van het eerste lid komen de kosten van scholing en vorming, bedoeld in artikel 18, tweede lid, ten laste van de ondernemer. De Raad kan voor verschillende kosten verbonden aan scholing en vorming richtbedragen vaststellen.
4. De ondernemer kan in overeenstemming met de ondernemingsraad de kosten die de ondernemingsraad en de commissies van die raad in enig jaar zullen maken, voor zover deze geen verband houden met het bepaalde in de artikelen 17 en 18, eerste lid, vaststellen op een bepaald bedrag, dat de ondernemingsraad naar eigen inzicht kan besteden. Kosten waardoor het hier bedoelde bedrag zou worden overschreden, komen slechts ten laste van de ondernemer voor zover hij in het dragen daarvan toestemt.

Sociaal-Economische Raad
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

T 070 3499 525

E communicatie@ser.nl

www.ser.nl

November 2020, Sociaal-Economische Raad